

Warszawa, 5 maja 2026 roku

Pani Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

Dotyczy: Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych.

List otwarty środowiska pszczelarskiego

Szanowna Pani Minister,

Środowisko pszczelarskie liczące około 50.000 pszczelarzy, które przyszło nam reprezentować na spotkaniu roboczym strony społecznej w dniu 5 maja 2026 roku w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wielkim zadowoleniem i nadzieją przyjęło informacje o rozpoczętym dialogu z Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz zaplanowanym spotkaniu na dzień 11 maja 2026 roku.

W nawiązaniu do prowadzonych prac nad projektem Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych, przygotowywanym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w celu wdrożenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1991, przedstawiamy stanowisko środowiska pszczelarskiego odnoszące się do aktualnego brzmienia projektu dokumentu (projekt wersja 1.0, marzec 2026).

Naszą intencją jako strony społecznej jest współtworzenie proponowanych zapisów oraz wskazanie obszarów wymagających doprecyzowania lub zmiany. Tak przyjęte rozwiązania były w pełni spójne z prawem Unii Europejskiej, krajowym porządkiem prawnym oraz wiedzą naukową, tak aby zabezpieczały należycie Interesy wszystkich zapylaczy.

W tej sytuacji wnosimy o powołanie Zespołu ds. pszczelarstwa przy Ministrze Klimatu i Środowiska, jako zespołu doradczego w temacie pszczoły miodnej. Zespół ten winien zostać wytypowany oddolnie ze środowisk organizacji pszczelarskich na wniosek Pani Minister. A w dalszej kolejności brać czynny udział między innymi w konsultacjach społecznych w zakresie KPOZP.

Jednocześnie strona pszczelarska na spotkanie w dniu 11 maja 2026 roku deleguje:

- Marcin Kruszewski – SPP Polanka
- Zofia Piechowicz – WZP Kraków
- Adrian Bukowski – Stowarzyszenie Pszczelarzy Staropolskich / Klaster Organizacji Pszczelarskich
- Grzegorz Serafin - PSHPB / Klaster Organizacji Pszczelarskich
- Marcin Sudziński – Mlejska Pasieka Artystyczny, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie
- Krzysztof Wieczorek – WZP Olsztyn / Klaster Organizacji Pszczelarskich
- Piotr Różyński – WZP Lublin / Klaster Organizacji Pszczelarskich
- Bartłomiej Molasy – Bractwo Bartne
- Magdalena Radke – RZP Jelenia Góra
- Barbara Łysoń – Fundacja Apikultura
- Jowita Krzyżanowska-Kupczak – Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich Regiony
- Agnieszka Pawlikowska – OZP Sandomierz
- Kamil Baj – Stowarzyszenie Pszczelarzy Mlejskich
- Hubert Simonides – WZP Opole

- Michał Cyglicki – Stowarzyszenie Kampinoska
- Zbigniew Kamiński – Pszczelnicze Towarzystwo Naukowe
- Szymon Kalejta – Oleckie Stowarzyszenie Pszczelarzy Pszczółka

Środowisko pszczelarskie widzi również konieczność **poszerzenia zespołu przygotowującego projekt KPOZP o przedstawicieli uczelni wyższych w zakresie pszczelnictwa**. W naszej ocenie aktualny skład osobowy zespołu nie oddaje należycie aktualnego stanu wiedzy w zakresie pszczelnictwa, a polski sektor pszczelarski może się pochwalić szerokim gronem uznanych na świecie autorytetów w tym zakresie.

Pragniemy podkreślić, iż w pełni popieramy działania zmierzające do odbudowy zasobów przyrodniczych (w tym populacji dzikich zapylaczy), poprawy stanu środowiska, odbudowy siedlisk oraz wzmacniania bioróżnorodności, uznając je za kluczowe zarówno dla przyrody, jak i dla przyszłości rolnictwa oraz pszczelarstwa.

Odnosząc się bardziej szczegółowo do projektu Krajowego Planu Odbudowy Zasobów Przyrodniczych podnieść należy następujące zagadnienia:

1. W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż KPOZP wprost odnosi się do „Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego”. Tymczasem dokument ten w żadnym miejscu nie przywołuje pszczoły miodnej. Definicja użyta w tym dokumencie wskazuje: „owad zapylający” oznacza dzikiego owada, który przenosi pyłek z pylnika rośliny na znamię rośliny, umożliwiając w ten sposób zapłodnienie i produkcję nasion”.

W tym miejscu wnosimy aby projekt KPOZP zawierał definicje użytych pojęć, podobnie jak Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego. Bez poprawnego zdefiniowania pojęć wkradają się błędy i niepotrzebne nadinterpretacje. W ocenie strony pszczelarskiej niezbędne jest między innymi zdefiniowanie:

- Zapylaczy,
- Dzikich zapylaczy,
- Pszczoły miodnej.

Koniecznym jest również wypracowanie konkretnych zapisów, nie pozwalających na interpretację rozszerzającą.

2. Dziko żyjące populacje pszczoły miodnej zostały ujęte na Czerwonej Liście IUCN (International Union for Conservation of Nature) ze statusem zagrożenia (Endangered, EN) (Moro et al. 2025). Dodać należy iż pszczoły samolstnie zasiedlające barcie są zaliczane do populacji objętej w/w listą. Barcie mają również charakter siedliskowy, zapewniając miejsce schronienia i gniazdowania dla różnych organizmów w tym dzikich zapylaczy.
3. Środowisko pszczelarskie składa wniosek aby KPOZP uwzględnił konieczność ochrony pszczoł miodnych oraz dzikich zapylaczy na przykład przed inwazyjnym szerszeniem azjatyckim (*Vespa velutina*). Jest to zagrożenie realne, czekające na nasz ekosystem w najbliższym czasie, a Krajowy Plan wytycza kierunki do 2050 roku w tym zakresie. Należy wyraźnie zaznaczyć, iż Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego wprost przywołuje sprawozdanie z 2021r. oparte „na wynikach projektu zintegrowanego systemu rozliczania kapitału naturalnego (INCA)”. Gdzie autorzy sprawozdania na stronie 45 wprost dostrzegając zagrożenie owadów zapylających przez szerszenia azjatyckiego stwierdzają: Dlaczego szerszenia azjatyckie stanowią tak duże zagrożenie? Mogą zniszczyć całe populacje pszczoł. Pszczoły są ważnymi zapylaczami upraw. Większość upraw owoców i warzyw jest zapylana przez pszczoły miodne oraz dzikie owady zapylające, takie jak gatunki pszczoł samotnic

lub trzmiele... Na obszarach dotkniętych przez szerszenia azjatyckiego zaobserwowano spadek produkcji pochodzącej od zapylaczy o 35%. Ćwiczenie to przeprowadzono poprzez połączenie wyników rachunków ekosystemowych z modelem równowagi ogólnej.

4. W ocenie strony pszczelarskiej zapisy KPOZP znacznie odbiegają od wytycznych Organów Wspólnotowych i koniecznym jest dialog zmierzający do wypracowania propozycji akceptowalnych przez wszystkich interesariuszy.
5. Wnosimy o wykreślenie zapisu ze str. 6 projektu „*ograniczanie wpływu hodowli pszczoły miodnej na dzikie owady zapylające*”. Jest to niefortunne określenie sugerujące, iż autorzy planują ograniczenia hodowli pszczoły miodnej na terenie kraju.
6. Wnosimy o zastąpienie na str. 6 projektu zdania „*budowę i wzmacnianie świadomości społeczeństwa na temat roli dzikich owadów zapylających, zagrożeń i sposobów wspierania ich populacji*” zdaniem „*budowę i wzmacnianie świadomości społeczeństwa na temat roli dzikich owadów zapylających oraz pszczoły miodnej, zagrożeń i sposobów wspierania ich populacji*”.
7. W odniesieniu do środka nr 2 – Obszar Natura 2000 obejmuje obecnie około 20% powierzchni Polski (w tym około 40% powierzchni lasów). W tym kontekście strona pszczelarska nie może zgodzić się z zapisem „*ograniczenia wydawania zgód (zarówno decyzjami indywidualnymi, jak i w dokumentach planistycznych) na umiejscawianie pasiek pszczoły miodnej w granicach obszarów chronionych*”. Podobnie nie możemy zaakceptować zapisu „*W ramach środka przewiduje się egzekwowanie obowiązku uwzględniania w decyzjach derogacyjnych i planistycznych potrzeb ograniczania konkurencji między pszczolą miodną i dzikimi zapylaczami poprzez ograniczenie gospodarki pasiecznej na obszarach objętych ochroną rezerwatową i w parkach narodowych*”. Wątpliwości w zakresie konkurencji między pszczolą miodną a dzikimi zapylaczami podnosi między innymi stanowisko Pszczelniczego Towarzystwa Naukowego z dnia 4 maja 2026 roku.
8. Strona pszczelarska nie może zgodzić się z zapisem „*środek odbudowy Nr 5 - Ograniczenie negatywnego wpływu hodowli pszczoły miodnej na populacje dzikich zapylaczy*” oraz z zapisem „*Ograniczenie negatywnego wpływu hodowli pszczoły miodnej na populacje dzikich zapylaczy*”. W naszej ocenie konieczne jest wypracowanie nowego środka nr 5 odnoszącego się do wspólnej bazy pożytkowej dzikich zapylaczy oraz pszczoły miodnej.

Pragniemy zaznaczyć, iż obowiązek rejestracji pasiek wynika już wprost z ustawy z dnia 21 listopada 2025r. o zdrowiu zwierząt (Dz.U. 2025 poz. 1795), która weszła w życie z dniem 18 marca 2026r. W związku z powyższym zapis ten w projekcie KPOZP wydaje się być zbędnym.

Z przykrością strona pszczelarska musi podkreślić, iż Opis środka 14.3.1. jest dla nas nieakceptowalny. W naszej ocenie w miejscu tym powinny znaleźć się zapisy zmierzające do wzmacniania bazy pożytkowej dla dzikich zapylaczy oraz pszczoły miodnej, a także zapisy o koegzystencji gatunków, która trwa nieprzerwanie od milionów lat.

W naszej ocenie konieczne jest wzmocnienie ochrony podgatunków rodzimych na obszarach zachowawczych wraz z pasem izolacyjnym. Dodatkowo koniecznym jest również zastosowanie ochrony oraz pasów izolacyjnych dla terenów trutowisk na terytorium RP.

9. Uważamy za konieczny udział środowisk pszczelarskich w opracowywaniu „dobrych praktyk wskazujących metodykę oraz cele zachowania i zwiększania różnorodności gatunków owadów zapylających w ekosystemach rolniczych”.
10. W naszej ocenie oprócz nacisku na rośliny nektarodajne potrzebny jest również nacisk na rośliny pylkodajne (patrz str. 23 Projektu).
11. Jako organizacje proekologiczne zgłaszamy chęć udziału w edukowaniu społeczeństwa w zakresie roli zarówno pszczoły miodnej, jak i dzikich zapylaczy. Nie można pomijać, iż obecnie organizacje pszczelarskie rocznie przeprowadzają setki szkoleń dla dzieci, młodzieży i dorosłych w tym zakresie. Szczególny udział w edukacji mają pasieki miejskie, które w proponowanym projekcie przeznaczone są do całkowitej likwidacji.
12. Środowisko pszczelarskie wspiera dzikie zapylacze poprzez tworzenie pomocy gniazdowych a także rozwój bazy pożytkowej oraz zapewnianie stałego dostępu do wody, co jest szczególnie cenne w okresach długotrwałej suszy.
13. W naszej ocenie brak jest również w Projekcie zapisów dotyczących wspierania pasiek ekologicznych, jako elementu KPOZP w szczególności w kontekście planowanego ograniczenia umiejscowienia pasiek w Obszarach Natura 2000 oraz innych obszarach chronionych.

W naszej ocenie obecnie projektowane rozwiązania zawarte w Krajowym Planie Odbudowy Zasobów Przyrodniczych w części odnoszącej się do pszczoły miodnej stanowią rozszerzającą interpretację przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1991. Zgodnie z jego treścią, w szczególności art. 10, państwa członkowskie są zobowiązane do osiągnięcia poprawy różnorodności zapylaczy oraz odwrócenia trendu spadkowego ich populacji, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego systemu monitoringu. Przepisy te nie wskazują jednak konkretnych narzędzi ingerujących w określone sektory gospodarki, ani nie ustanawiają obowiązku ograniczania hodowli pszczoły miodnej – kluczowe jest osiągnięcie efektu ekologicznego. W tym kontekście proponowane w projekcie KPOZP rozwiązania odnoszące się bezpośrednio do gospodarki pasiecznej należy uznać za wykraczające poza zakres oraz niezajdujące wystarczającej podstawy w regulacjach unijnych oraz aktualnej wiedzy naukowej.

Takie podejście prowadzi do przeniesienia ciężaru realizacji celów środowiskowych na jeden sektor działalności rolniczej. Jednocześnie należy podkreślić, że aktualny stan wiedzy naukowej wskazuje na wieloczynnikowy charakter spadku liczebności dzikich zapylaczy. Do najważniejszych przyczyn należą utrata i fragmentacja siedlisk, uproszczenie krajobrazu rolniczego, ograniczenie dostępności bazy pokarmowej, intensyfikacja rolnictwa oraz presja ze strony środków ochrony roślin. W tym świetle przypisywanie roli oddziaływaniu pszczoły miodnej nie znajduje wystarczającego potwierdzenia w dostępnych badaniach i może prowadzić do błędnego ukierunkowania działań.

Dodatkowo należy zauważyć, że metodologia monitoringu zapylaczy przyjęta na poziomie Unii Europejskiej opiera się na analizie trendów populacyjnych, a nie na jednoznacznej identyfikacji przyczyn zmian. W związku z tym wykorzystywanie jej jako podstawy do wprowadzania ogólnokrajowych ograniczeń wobec jednego sektora należy uznać za działanie przedwczesne i nieproporcjonalne.

Mając na uwadze powyższe, środowisko pszczelarskie formułuje jednoznaczną tezę, iż Krajowy Plan Odbudowy Zasobów Przyrodniczych powinien koncentrować się na realizacji celów określonych w rozporządzeniu (UE) 2024/1991 poprzez działania o charakterze siedliskowym i systemowym, a nie poprzez ingerencję w gospodarkę pasieczną.

Naszą intencją jest konstruktywne włączenie się w proces jego tworzenia oraz wskazanie obszarów wymagających doprecyzowania lub zmiany, tak aby przyjęte rozwiązania były w pełni spójne z prawem Unii Europejskiej oraz krajowym porządkiem prawnym. Jednocześnie deklarujemy gotowość do udziału w szerokim, otwartym dialogu oraz współpracy przy wypracowaniu rozwiązań skutecznie wspierających odbudowę zasobów przyrodniczych, w szczególności populacji dzikich zapylaczy.

Pragniemy podkreślić, że w pełni popieramy działania zmierzające do poprawy stanu środowiska, odbudowy siedlisk oraz wzmacniania bioróżnorodności, uznając je za kluczowe zarówno dla przyrody, jak i dla przyszłości rolnictwa oraz pszczelarstwa.

W naszej ocenie tylko podejście oparte na współpracy, analizie danych oraz właściwym ukierunkowaniu działań na rzeczywiste przyczyny problemu pozwoli osiągnąć cele polityki europejskiej.

Liczymy na konstruktywną współpracę i kontynuację dialogu.

Niniejsze stanowisko wyrażają przedstawiciele niżej wymienionych organizacji pszczelarskich.

Klaster Organizacji Pszczelarskich:

Lubuski Związek Pszczelarzy w Zielonej Górze,
Kaszubskie Stowarzyszenie Pszczelarzy,
Podlaski Związek Pszczelarzy w Białymstoku,
Polskie Stowarzyszenie Hodowców Pszczół Buckfast,
Pomorsko-Kujawski Związek Pszczelarzy w Bydgoszczy,
Regionalny Związek Pszczelarzy Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej we Włocławku,
Regionalny Związek Pszczelarzy w Elblągu,
Regionalny Związek Pszczelarzy w Piotrkowie Trybunalskim,
Stowarzyszenie Pszczelarzy Sandomierszczyzny,
Stowarzyszenie Pszczelarzy Staropolskich,
Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Lublinie,
Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Olsztynie,
Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Rzeszowie.

Oraz przedstawiciele organizacji pszczelarskich:

Polski Związek Pszczelarski,
Bractwo Bartne z Augustowa,
Częstochowski Związek Pszczelarski,
Fundacja Apikultura,
Kolo Pszczelarzy w Gorzowie Wielkopolskim,
Mazowiecki Związek Pszczelarzy,
Miejska Pasieka Artystyczna, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie,
Okręgowy Związek Pszczelarzy w Sandomierzu,
Oleckie Stowarzyszenie Pszczelarzy Pszczółka,
Pogórski Związek Pszczelarzy w Tarnowie,
Pszczelnicze Towarzystwo Naukowe,
Regionalny Związek Pszczelarzy w Jeleniej Górze,
Stowarzyszenie Kampinoska,
Stowarzyszenie Lady i Gentleman w Pasiece,
Stowarzyszenie Pszczelarzy Miejskich,
Stowarzyszenie Pszczelarzy Polskich Polanka,
Stowarzyszenie Pszczelarzy Rejonu Puszczy Białowieskiej,
Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Krakowie,
Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Łodzi,
Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Opolu,
Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich Regiony.

Z poważaniem,

Krzysztof Bar

Prezes Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Rzeszowie

Koordynator Klastra Organizacji Pszczelarskich

/podpisano elektronicznie/

PODPIS ZAUFANY

Krzysztof
BAR

05 05 2026 23 40:15 GMT+0200

Document signed electronically
podpisem zaufanym